

רמזים ופרפראות

סוכ"ה ראשי תיבות: סומך ועוזר כל הנפלים. לול"ב ראשי תיבות: נטהר לבנו לעבדך באמת.

*

כתוב בגמרא (סוכה מה): "כל הנוטל לולב באגודו והדס בעבותו מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן". רמז נאה יש כאן: 'אתרוג לולב הדס ערבה' - בגימטריא 1024, וכן מספר האמות המרובעות של שטח המזבח (שהיה 32 על 32 אמות), הרי שארבעת המינים מכפרים כמזבח (נחל קדומים). עוד גימטריות השוות ל-1024: 'זאת התורה', 'הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים', 'האזינה ד' תפילתי', 'אנכי שלח לכם את אליה הנביא'.

*

רמז ללולב שניטל בימין: לולב=68, חכם=68, וכתוב: "לב חכם לימינו". עוד, אף חיים בגימטריא עולה 68 לכן לולב היבש פסול שהוא כמת, 'לולב' לו-לב שאין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים.

שאלה לשולחן החג

"כל האזרח בישראל ישיבו בסכת" - 'להוציא את הנשים'. (סוכה כה).

יש לבאר מדוע נשים פטורות ממצות סוכה, והרי אף הן היו באותו הנס של ענני הכבוד והסוכות במדבר, וכמו שחייבות בשמיעת מגילה משום שאף הן היו באותו הנס, ובלחם משנה בשבת מפני שאף הן היו בנס המן במדבר.

מסרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן החג. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בציון מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

תירוצים רבים נאמרו כדי ליישב את התמיהה מדוע אנו עושים סוכות בתשרי ולא בניסן שהוא הזמן שיצאו ישראל ממצרים והקיפנו השי"ת בענני כבוד. א. בניסן מקובל לעשות סוכה לצל מפני חום הקיץ, ולא היה ניכר שהסוכה נעשית לשם מצות הקב"ה. לכן, ציווה השי"ת שנעשה סוכות בתשרי שהוא זמן הגשמים שבו דרך כל אדם לצאת מסוכתו ולישב בביתו ואנחנו יוצאים מן הבית אל הסוכה כמצוות הבורא. (טור סי' תרכה) ב. השי"ת ציוונו לישב בסוכה סמוך ליוה"כ, לפי שצריך להיות נע ונד מביתו לסוכה, ודומה לגלות המכפרת על העוונות. (מהרי"ל מנהגים הלכות סוכות אות ב) ג. במדרש רבה (אמור) כתוב: משל לשניים שעמדו בדין, ויוצאים. המנצח שמח ביותר, והמנוצח יוצא בפחי נפש. כך ישראל ואומות העולם עמדו בדין, ואין ידוע מי ניצח. לכן ציווה הקב"ה את ישראל לשמוח במצות סוכה ולולב, להראות לכל שהם ניצחו בדין. (מהרי"ל הנ"ל) ד. בתחילת ימות החמה אנו חוגגים את חג המצות, לכן סוכות נדחה לתחילת ימות החורף, כדי שנקדיש כל 'ראשית' - לקב"ה. (הרוקח) ה. כשהלכו במדבר בקיץ לא הוצרכו לעשיית סוכות להינצל מחום השמש, כי ענני הכבוד הגינו עליהם. אך בתשרי, עשו סוכות בעבור הקור. (הרמב"ן והאבן עזרא) ו. כשעשו בני ישראל את העגל, נסתלקו מהם ענני הכבוד ולא חזרו אליהם עד שהתחילו במלאכת המשכן. משה ירד מהר סיני ביוה"כ, ולמחרת ציווה אותם על מלאכת המשכן: "והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר" (שמות לו,ג) דהיינו שני הבקרים של י"ב וי"ג בתשרי, ובי"ד התחילו לעשות במלאכת המשכן, ובט"ו חזרו ענני כבוד עליהם, לכן אנו עושים סוכות בט"ו תשרי זכר לענני הכבוד. (הגר"א) ז. כנ"ל רק שלא זכר לענני הכבוד, אלא לכך שהקב"ה החזיר את שכינתו במקום המלאך שהיה מחטא העגל. (עבודת הגרשוני בשם הגר"א) ח. זכר לסוכות שעשו במלחמות סיחון ועוג שלדעת החת"ס היו בתשרי. ט. כתוב: "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל" (ויקרא כג, מג) נמצא, שהסוכה צריכה דעת. כל השנה חוטא האדם, ואין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות. אבל אחר יוה"כ שהתכפרו עוונותינו, זוכים אנו לדעת. לכן ציווה התורה לעשות הסוכה בזמן זה. (הרי"ם) (ע"פ נזר יוסף)

"על נטילת לולב"

הגמרא (סוכה לז): מבארת מדוע אנו מברכים על הלולב דווקא ולא על אחד משאר המינים: 'הואיל ובמינו גבוה מכול' [חשוב הוא ונקרא האגד על שמו - רש"י]. ועדיין יש לבאר, מדוע נקבע נוסח הברכה דווקא בלשון זו ולא כלשון המקרא: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכפות תמרים" דהיינו שנברך: 'על נטילת כפות תמרים', או: 'על לקיחת לולב'? ויש לומר: א. כדי שלא נחשוב שיוצאים ידי חובה דווקא באילן המוציא פירות, לכן לא אומרים כפות תמרים. (ע"פ החת"ס) ב. משום שבמקומות רבים לשון לקיחה משמשת כלשון לקנין וממכר, לכן אנו מדגישים שהמצווה בנטילה עצמה. ג. ללמדנו ש'כפות תמרים' הכוונה אכן ללולב. ד. אין הקפדה על הלשון של המקרא (כמו שעל תפילין אין מברכים להניח טטפות). (שו"ת הרשב"א קנ"ז) ה. נטילה עדיפה על פני לקיחה שכן יש במשמעות המילה לשון של הרמה והגבהה יותר מלקיחה ביד בעלמא. ו. כדי שלא יהיה דבקים בין המילים על-לקיחה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

נעים מגדים
מעמדת
לשבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

א. שניים מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים

ב. נוהגים להקיפה בכל יום בהושענות

ג. ארבעה מינים כאלו פסולים

ד. מחלקי הסוכה

ה. יש בו ריח ואין לו טעם

ו. קריאת התורה בחוה"מ מתחילה במילה _____

ז. שם נוסף לחג הסוכות

ח. כך נקראת אבעבועה דקה על גבי עור האתרוג

ט. שיעורי ארבעת המינים נמדדים במידה זו

י. שלושה מהאושפיזין, שבסוכה מתארחים

כ. לולב ששדרתו _____ הינו פסול

ל. יש בו טעם ואין לו ריח

מ. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים

נ. מצוה מיוחדת הנהוגה בבית המקדש בסוכות

ס. חלק מהסוכה שכשר רק מגידולי קרקע

ע. הדס נקרא בפסוק: "_____"

פ. מספרם פוחת והולך בימות החג

צ. סוכה צריכה שתהיה עשויה ל -

ק. מגילה הנקראת בקהילות מסוימות בשבת חוה"מ

ר. חג הסוכות הוא אחד משלושת ה- _____

ש. לעיתים נמצא בראש האתרוג

ת. זן אתרוג הנחשב לבלתי מורכב ויש המהדרין אחריו

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

א. כך נקרא היום האחרון של החג

ב. "אשר קדשנו במצוותיו וציונו _____ בסוכה"

ג. מארבעת המינים, שבחג ניטלים

ד. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים

ה. נחבטת בצרור של חמש ממנה

ו. ברכה שמברכים ביום הראשון של החג

ז. מן ההלל: "בית יעקב מעם _____"

ח. ממעיין זה שאבו מים לניסוך המים

ט. בתאריך זה נהוג להתפלל עבור אתרוג מהודר

י. אחת מן ההושענות: "אערוך _____"

כ. בקהילות רבות נהוג לאגוד בו את הלולב

ל. ההפטרה בשבת חוה"מ היא מתוך איזה ספר?

מ. בחג הסוכות נידונים על ה -

נ. אחד מהפטורים מסוכה

ס. בפרשה זו קוראים בתורה בימי חוה"מ

ע. ממנה יוצאים לדירת עראי, 'דירת _____'

פ. תפילה ששונה מעט בכל יום מימות החג

צ. קצה האתרוג בצד שבו היה מחובר לעץ

ק. צמח הנפוץ בשימוש כסכך בימינו

ר. מצווה לאכול בחג מדין 'שמחה'

ש. הדס מהודר הוא הדס שגדל בצורה זו

ת. מתקיימת ונחגגת בלילות חול המועד

ואלה שמות

"וכפות תמרים"

אלו שמות ישנם לעץ התמר לענפיו ולפירותיו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

לעתיד לבוא, מביא הקב"ה ספר תורה ומניחו בחיקו, ואומר: 'כל מי שעוסק בזה, יבא ויטל שכרו'. מיד מתקבצים כל האומות ובאים בעירבוביא, שנאמר: "כל הגוים נקבצו יחדיו". אמר להם הקב"ה, אל תיכנסו בעירבוביא, אלא כל אומה ואומה וסופריה, שנאמר: "ויאספו לאומים". נכנסה אדום, אומר להם, 'במה עסקתם?' אמרו לו: 'הרבה שווקים תיקננו, הרבה מרחצאות עשינו, כסף וזהב הרבינו, והכל לא עשינו אלא כדי שיעסקו ישראל בתורה'. אמר להם: 'כל מה שעשיתם, להנאת עצמכם עשיתם! שווקים, להושיב זונות. מרחצאות, לעדן בהן עצמכם. כסף וזהב, שלי הוא, שנאמר: "לי הכסף ולי הזהב נאום ד' צבקות". נכנסה מלכות פרס, אומר להם, 'במה עסקתם?' אמרו לו: 'הרבה כרכים כבשנו, הרבה גשרים תקננו, הרבה מלחמות עשינו, וכל זה בשביל ישראל שיעסקו בתורה'. אמר להם: 'כל מה שעשיתם, לצורך עצמכם עשיתם! כרכים, לממן בהם מלחמות. גשרים, ליטול מכס. מלחמות, אני עשיתם, שנאמר: "ד' איש מלחמה". האם יש בכם מגיד 'זאת', שנאמר: "מי בהם יגיד זאת", ואין 'זאת' אלא תורה, שנאמר: "וזאת התורה". אומרים לפניו: 'כלום נתת לנו ולא קבלנוה?!' ומשיבם: "ויאמר, ד' מסיני בא וזרח משעיר למו", מלמד, שהחזירה הקב"ה על כל אומות העולם ולא רצו לקבלה. אמרו לפניו: 'כלום כפית ההר עלינו כגיגית, כשם שעשית לישראל, ואמרת להם, אם תקבלו את התורה, מוטב. ואם לאו, שם תהא קבורתכם, שאלולי כן, לא קבלוה! אומר להם הקב"ה, והלא אמרו מתחילה, 'נעשה ונשמע'. אמרו לפניו, 'רבש"ע, תנה לנו מראש ונעשנה'. אומר להם, 'מצוה קלה אני נותן לכם, אם אתם משמרים אותה, אתן לכם שכר כישראל, ואומר להם: לכו עשו סוכה! הולכים ועושים סוכה כל אחד ואחד מהם בראש גגו. והקב"ה מוציא חמה מגרתיקה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבטט בסוכתו ויציא, שנאמר: "ננתקה את מוסרותימו" [הגם שאמר רבא: מצטער פטור מן הסוכה, האם יבעט בה?!]. והקב"ה יושב ומשחק עליהם, שנאמר: "יושב בשמים ישחק". (ע"פ מדרש תנחומא וע"ז ג.)

מילה בסוכה

הוא הלך במדבר,
ובידו ענף מצמח בר,
לעוגה טעימה התאוה,
ובקערה לש בצק בתקווה.

המונח המבוקש הינו מילה בת 4
אותיות הקשורה לחג, אשר כל שורה
בחידה רומזת להקשר שונה שלה.

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"החליל"

מלבד היותו שם של פרק במסכת סוכה, היכן מוזכר החליל בנ"ך? (3 מקומות)

* * * *

1. על מי מסופר בספר בראשית שישב בסוכות?
2. אלו מצוות מיוחדות לחג הסוכות בלבד?
3. חוץ מסוכה, איזה מצוות נוספות נעשים ע"י בנייה?
4. מי שיכול רק לישון או רק לאכול בסוכה, מה עדיף?
- מצאו נא במשניות מסכת סוכה:
5. משנה עם המספרים: 3, 6, 9, 21, 48.
6. מילה בת שתי אותיות שהגימטריא שלה היא 11.
7. שלוש מילים רצופות בנות 6 אותיות.

איזו סוכה כשרה רק לאישה, אף לברך שם, אבל לא לאיש?

* * * *

"בחג הסוכות"

בתלמוד ובמקורות קרוי שם החג רק בשם: 'חג' ללא תוספת. ויש לתמוה - מדוע נקרא דווקא חג הסוכות בשם "חג" ביתר שאת, יותר מפסח ושבעות? ונראה, שאף על פי שבפסוקים כל שלושת הרגלים נקראו "חגים", מכל מקום יסוד המילה "חג" הוא מלשון מחול וריקוד, כדרשת הגמרא (חגיגה י:) מגזירה שווה "מדבר-מדבר". ואף בפשטות הלשון - "חג" עניינו שמחה, ריקוד, הסתובבות במעגל וטיפוח כפים. ומשום כך, דווקא בחג הסוכות, שבו הייתה שמחה יתירה - שמחת בית השואבה - ראוי הוא להיקרא "החג" בה"א הידיעה. ואף מפני זה אומרים בתפילה על סוכות "זמן שמחתנו". (ע"פ תי"ט ר"ה פ"א מ"ב)

שמיאות מי יבין

לפניכם קטע ממשניות מסכת סוכה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "הסומך סכתו בארוכות המטה, כשרה. רבי יהודה אומר, אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה, פסולה"
2. "וכשנתנו לו לרבי צדוק אכל פחות מכביצה, נטלו במפית ואכלו חוץ לסוכה, ולא ברך אחריו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן ששבעה שבועות ברציפות, ביום מסוים בשבוע, יאמרו כל פעם תפילת לחש שונה? - יום רביעי השנה. כ"ד אלול - תפילת יום חול קיץ 'מוריד הטל'. ב' תשרי - ראש השנה. ט' תשרי - תפילת עשי"ת. ט"ז תשרי - חול המועד סוכות (י"ט סוכות בחו"ל). כ"ג תשרי - תפילת יום חול 'משיב הרוח' (י"ט שמחת תורה בחו"ל). ל' תשרי - ראש חודש. ז' חשוון - חול 'זמן טל ומטר'. **חידון א' ת'** - אברהם אהרן, בימת בית הכנסת, גנובים וגזולים, דפנות, הדס, וביום, זמן שמחתנו, חזוית, טפחים, יצחק יעקב יוסף, כפופה, לולב, משה, ניסוך המים, סכר, ענף עץ עבות, פרים, צל, קהלת, רגלים, שושנתא (פיטם), תימני. **חידון א' ת' הפור** - הושענא רבא, לישב, אתרוג, דוד, ערבה, שהחיינו, לועז, שילוח, ט"ו בשבט, שועי, קושיקלך, יחזקאל, מים, קטן (הצריך לאמו), פנחס, קבע, מוסף, עוקץ, במבוק, בשר, משולש, שמחת בית השואבה. **ואלה שמות** - תמר, תמרה (עץ נקבה), דקל, צינים (מין דקל קשה), לולב, חרות (וברבים: חריות), כותבת, מכבדות (קבוצת פירות), תוחלני (בוסר), נובלות (תמרים שנשרו מעצמם). **שעשועי דאורייתא** - בשמואל א': "ולפניהם נבל ותף וחליל וכנור והמה מתנבאים", בישעיה: "והיה כנור ונבל תף וחליל ויין משתיהם", וגם שם: "ללב כהולך בחליל". 1. יעקב. 2. סוכה, ד' מינים, ניסוך המים, הקהל בשנה השמינית. 3. ביהמ"ק, מעקה, בית בארץ ישראל. 4. שינה. שאסור לישון מחוץ לסוכה אפילו שנת עראי. (טא"ח תרל"ט) 5. פרק ה' משנה ה'. 6. חג. 7. באמורי הרגלים ובחלוק. **מילה בפרשה האזינו** - "הרשע מת בגינה" - נבל היה רשע וגם צמח שמת = נבל, "לצלילי כלי הנגינה" - הנבל, "בגמיעת יין מנאד" - נאד יין קרוי נבל יין, "המשיך הנוכל לרקוד" - נוכל = נבל. **טמונות לסוכות** - 1. הערבה. 2. "וארבעה סולמות" (פ"ה מ"ב) 3. מהלכות ההדס: כגודל ציפורן ו'חוט המקיף'. 4. מחלקי האתרוג: העוקץ. וגם: 'סבוגי כדבורים'. 5. "תולעת מכרם הושע נא". 6. ישנה מחלוקת האם לולב צריך 'אגד'. 7. מין ערבה פסולה=צפצפה. (פ"ג מ"ג) 8. שינת ארעי מחוץ לסוכה. 9. שמחת בית השואבה. 10. הישן תחת המיטה (בסוכה). (פ"ב מ"א) 11. החליל שהיה במקדש בשמחת בית השואבה. 12. הדס שוטה. 13. רכב נשיא ארה"ב - "נשיאים להסיע". **טמונות בהפטרה** - 1. "לא יהיה אור יקרות יקפאון" (ו) 2. "הסירות" (כ) 3. "והיה כל סיר" (כא) 4. "ולא עליהם יהיה הגשם" (יז) **שאלה לשלחן השבת כי תבוא** - שאלנו: מדוע אישה חייבת בכלל בהבאת ביכורים, הלא זו לכאורה מצות עשה שהזמן גרמא, מפני שאין מביאים ביכורים כלל בין חנוכה לשבעות? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. לא נחשב הזמן גרמא כי הימים עצמם אינם פוטרים מהבאה אלא מבחינה מציאותית אין בהן ביכורים. ואף אין זה כבר שמחה לאדם. (טורי אבן) 2. מצוות ששייך לעשותן באמצעות שליח, לא שייך בהן פטור של מצוות עשה שהזמן גרמא. (פני יהושע קידושין) 3. יש היקש בין ביכורים לבשר בחלב: "ראשית בכורי.. לא תבשל גדי". (פרדס יוסף) 4. יש חיוב בודד על הפירות ולא חיוב חדש בכל פעם שהזמן מגיע כמו שאר מצוות שהזמן גרמא. 5. בקדשים אמנם חייבות אף בזמן גרמא.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

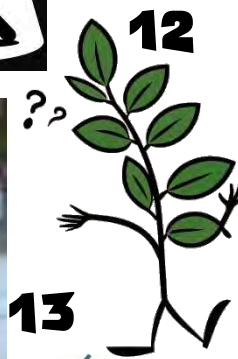
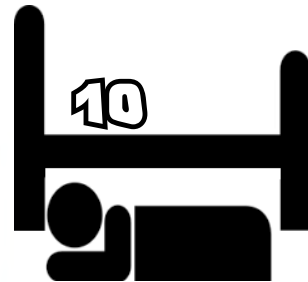
ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוץ' בית ישראל רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים הקשורים לסוכות ולמשניות מסכת סוכה.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות לסוכות

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ברק חרבי" (לב,מא)

הפטרת סוכות "הנה יום בא" (זכריה יד' א'-כא')

טמונות בהפטרה

